

Motion till riksdagen 2022/23:1447

av **Isak From m.fl. (S)**

Säkerställande av folkhögskolornas uppdrag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa folkhögskolornas viktiga uppdrag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finns 155 folkhögskolor i Sverige. 113 av dessa är knutna till olika folkrörelser, ideella organisationer, stiftelser eller föreningar. 42 folkhögskolor drivs av landsting och regioner.

Utbildningen på folkhögskola är fri och frivillig. Det betyder att de studerande väljer själva att gå på folkhögskola och kurserna står fria från centrala läroplaner och den kommunala vuxenutbildningen. Det ska heller inte kosta något att delta i utbildningen.

Folkhögskolan strävar efter att ha mindre och sammanhållna studiegrupper. Ofta studerar deltagarna ämnesövergripande i projektform med både praktiska och teoretiska inslag.

Många folkhögskolor har ett internat där deltagarna kan bo, vilket ger en social gemenskap som gör folkhögskoletiden till en unik upplevelse. I samtal och diskussioner på fritiden fördjupas de kunskaper som undervisningen ger.

Folkhögskolans annorlunda utbildningsform möjliggör lärande genom hela livet; genom en inkluderande miljö fångar de också in andra grupper än de som klarar gymnasiet eller senare komvux.

Samhällets behov av folkhögskolorna ifrågasätts tyvärr allt oftare. Högervindar proklamerar nedläggning eller minskat statligt engagemang för folkbildningen. Utspel om minskade statsbidrag eller helt borttagna statsbidrag till våra viktiga folkhögskolor oroar utsatta grupper i samhället och riskerar att skada tilltron till den viktiga folkbildningen.

Indragna statsbidrag till denna utbildningsform skulle få stora negativa konsekvenser inte minst för personer med olika former av funktionsnedsättning, till exempel unga vuxna med funktionsnedsättning som behöver mer tid för att kunna nå sina mål. En del behöver i större omfattning varva studier med aktiv rehabilitering, på grund av sjukdom eller skador. Inte minst bör det särskilt beaktas att folkhögskolorna har rutiner för att anpassa studieplanen efter varje elevs särskilda förutsättningar, behov och möjligheter.

Några behöver en extra puff för att våga lämna den trygga miljön i föräldrahemmet – steget till en folkhögskola blir en viktig mellanlandning, innan målet med egen bostad blir verklighet.

Folkhögskolorna ska ses som en erkänd och välkänd aktör för att stödja övergångar mellan studier och arbete. De ger till exempel minskad segregation för individer med funktionsnedsättningar. Folkhögskolorna ger breda kunskaper och kompetenser som är viktiga för den enskilda deltagaren men också kompetenser och bildning som behövs i arbetsliv och samhällsliv.

Folkhögskolorna tillgängliggör utbildning för människor som inte känner sig hemma hos andra aktörer. Folkhögskolorna ger större möjlighet till småskalighet och individanpassning genom bland annat frånvaron av nationellt fastlagda kursplaner. Folkhögskolorna bidrar till ökad sysselsättning och är viktiga aktörer för att förbättra samhällsetableringen av nyanlända och minska segregationen.

Många av landets folkhögskolor satsar i huvudsak på utbildning för de som behöver förbättra sina betyg eller komma tillbaka i samhällsgemenskapen.

De två största kurstyperna är allmän kurs och särskild kurs. Allmän kurs är till för personer som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning och ger grundläggande behörighet att söka vidare till en högskola eller yrkeshögskola. På allmän kurs får deltagarna inte betyg utan ett studieomdöme som ligger till grund för antagning till högskolan i en särskild kvotgrupp.

Särskild kurs på folkhögskola är en typ av kurs där större delen av studietiden ägnas åt det speciella ämnesområde som deltagaren har valt. Ibland används begreppet profilkurs.

Några folkhögskolor som till exempel Valjevicens folkhögskola har väldigt goda resultat och satsar skilt på deltagare med olika diagnoser och funktionsvariationer och har jämsides även vård och t.ex. elevassistentutbildning.

Vårdutbildning som sker i integrerad miljö, blivande vårdpersonal tillsammans med utbildning för dem med funktionsnedsättning.

Utan folkhögskolan och dess arbetssätt förlorar vi en viktig del i samhället oavsett om det handlar om studier eller utveckling, både den personliga och samhällsutvecklingen, och här spelar politiken och civilsamhället en viktig roll i fråga om att värna och försvara folkhögskolans existens och utveckling.

Isak From (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Heléne Björklund (S)

Johanna Haraldsson (S)